

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Igor Zgoliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 marca 2026 r.,
sprawy **Ł.Z.**,
skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i in.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z dnia 28 marca 2025 r., sygn. akt III Ka 221/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie
z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt X K 606/21,

postanowił:

- 1. oddalić kasację w części dotyczącej zarzutu wystąpienia uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (pkt 2a) jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. w pozostałym zakresie (pkt 2b), na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k., pozostawić kasację bez rozpoznania;**
- 3. zwolnić skazanego od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, którymi obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 21 grudnia 2023 r., sygn. X K 606/21, Ł.Z. został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz z art. 76 ust. 2 k.k.s. i art. 62 ust. 2a k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., za który na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzona została kara 100 stawek dziennych grzywny przy określeniu jednej stawki dziennej na kwotę 150 złotych, zaś na podstawie art. 62 ust. 2a k.k.s. w zw. z art. 7 § 2 k.k.s. w zw. z art. 2 § 2 k.k.s. kara 80 stawek dziennych grzywny przy określeniu jednej stawki na kwotę 150 złotych. Na podstawie art. 8 § 2 k.k.s. ustalone zostało, iż wykonaniu będzie podlegała kara surowsza, tj. orzeczona za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 28.03.2025r., sygn. akt III Ka 221/24, zaskarżone orzeczenie zostało utrzymane w mocy.

Powyższe skazanie nie obejmowało natomiast kary pozbawienia wolności, co aktualizowało ograniczenie dopuszczalności kasacji, zawarte w art. 523 § 2 k.p.k. Przepis ten uprawnia stronę do wniesienia przedmiotowego środka zaskarżenia na korzyść jedynie w sytuacji skazania za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. W przypadku niezrealizowania tego kryterium przedmiotowego wyłączona pozostaje możliwość zaskarżenia kasacją prawomocnego wyroku, z wyłączeniem kasacji wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. oraz w wypadku, gdy pochodzi od jednego z podmiotów wymienionych w art. 521 k.p.k. (art. 523 § 4 pkt 1 i 2 k.p.k.).

W zarzucie opisanym w pkt 2a) kasacji obrońca skazanego podniósł wystąpienie naruszenia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Skarżący wywiódł go z twierdzenia, że sąd II instancji, który rozpoznawał apelację od wyroku skazującego był nienależycie obsadzony, gdyż w jego składzie zasiadała sędzia Sądu Okręgowego X.Y. powołana na urząd sędziego Sądu Okręgowego w Rzeszowie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Implikowało to naruszenie standardu niezawisłości i bezstronności sędziego w rozumieniu art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej. Zarzut ten został uznany za oczywiście bezzasadny, co skutkowało oddaleniem kasacji w tym zakresie stosownie do treści art. 535 § 1 i 3 k.p.k.

Sąd Najwyższy nie był natomiast władny do dokonania merytorycznej oceny zarzutu podniesionego w pkt 2b) kasacji dotyczącego naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., które miało polegać na nienależytym i niepełnym przeprowadzeniu kontroli odwoławczej podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów obrazy art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k. oraz art. 2 § 2, 4 i 7 k.p.k. Zarzut ten w realiach procesowych niniejszej sprawy był bowiem niedopuszczalny.

Zgodnie z utrwaloną wykładnią art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k. prezentowaną w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz w doktrynie, podniesienie w kasacji uchybień określonych w art. 439 k.p.k. nie otwiera drogi do formułowania zarzutów innych, aniżeli oparte na bezwzględnych przyczynach odwoławczych. W sytuacji, w której autor kasacji nie respektuje tego ograniczenia, wszelkie inne zarzuty nie podlegają rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy - jako niedopuszczalne z mocy ustawy (zob. postanowienia SN np.: z dnia 11 grudnia 2013 r., IV KK 402/13, z dnia 2 czerwca 2020 r., III KK 557/19, z dnia 27 maja 2025 r., I KK 142/25). Takie rozumienie omawianego ograniczenia oddaje jego istotę, wykluczając podejmowanie przez stronę zabiegów ukierunkowanych na obejście dyspozycji art. 523 § 2 k.p.k. Implikacją zaistniałego stanu rzeczy była konieczność zastosowania przepisu art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. i na jego podstawie pozostawienia kasacji w zakresie zarzutu z pkt 2b) bez rozpoznania, jako że nie dotyczył uchybienia zaliczanego do kategorii bezwzględnych przyczyn odwoławczych.

Kierując się powyższą argumentacją Sąd Najwyższy orzekł jak w dyspozytywnej części postanowienia - pkt 2, uznając nadto (pkt 3) za celowe zwolnienie skazanego od kosztów postępowania kasacyjnego z uwagi na jego

sytuację osobistą i majątkową (k. 8-17 akt III WKK 22/25). Odnośnie do kosztów zastępstwa procesowego zauważyć natomiast trzeba, że zgodnie z art. 620 k.p.k. ponosi je strona, która ustanowiła obrońcę. To obciążenie ma charakter tymczasowy, gdyż dopiero w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd określa kto i w jakiej części oraz zakresie ponosi koszty procesu (art. 626 § 1 k.p.k.). Koszty postępowania kasacyjnego unormowane są przez odesłanie do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze (art. 637a w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.). Zatem w sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego, wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy, a jeżeli środek ten pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego - koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa. Kasację w niniejszej sprawie złożył obrońca skazanego, została ona na posiedzeniu oddalona w części, zaś w pozostałym zakresie pozostawiona bez rozpoznania jako niedopuszczalna z mocy ustawy. Przy uwzględnieniu powyższego, jak również treści art. 637 k.p.k., nie było więc podstaw do tego, by składową kosztów procesu – wydatkami z tytułu ustanowienia przez skazanego obrońcy obciążyć Skarb Państwa. Zwolnienie, o którym mowa w art. 624 § 1 k.p.k. dotyczy natomiast wyłącznie kosztów sądowych.

[WB]

[a.ł.]